

domstolene afviser en retssag, som der ikke er værneting for i Danmark, uden at tage stilling til en påberåbt voldgiftsaftale. Endvidere kan der under en retssag, der er anlagt efter, at der er indledt voldgiftssag, for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt tvisten hører under voldgiftsrettens kompetence, dog kun tages stilling til, om tvisten efter sin art kan afgøres ved voldgift, jf. 2. pkt.

Er retssagen anlagt, før der blev indledt voldgiftssag, kan retten under denne retssag prøve, om der foreligger en gyldig voldgiftsaftale, der omfatter den pågældende tvist. Finder retten, at der ikke foreligger en gyldig voldgiftsaftale, eller at voldgiftsaftalen ikke omfatter den tvist, der er anlagt retssag om, behandles retssagen på sædvanlig vis.

Finder retten derimod, at der foreligger en gyldig voldgiftsaftale, som omfatter den pågældende tvist, skal sagen som udgangspunkt afvises, hvis sagsøgte rettidigt har nedlagt påstand herom. Dette gælder dog ikke, hvis voldgiftssagen af andre grunde ikke kan gennemføres. Det kan f.eks. være bestemmelser om voldgiftsrettens sammensætning, som ikke lader sig gennemføre. Det kan således være, at voldgiftsaftalen angiver bestemte personer som voldgiftsdommere, og at en eller flere af disse ikke vil påtage sig hvervet eller er inhabile. Hvis ikke voldgiftsaftalen i et sådant tilfælde må forstås på den måde, at der i stedet skal udpeges andre, vil voldgift ikke kunne gennemføres.

Finder retten, at voldgiftssagen af andre grunde ikke kan gennemføres, behandles retssagen på sædvanlig vis.

Er retssagen anlagt efter, at der blev indledt voldgiftssag, følger det af 2. pkt., at domstolene under denne retssag for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt tvisten hører under voldgiftsrettens kompetence, kun kan tage stilling til, om tvisten efter sin art kan afgøres ved voldgift. Domstolene kan og skal endvidere tage stilling til, om det er den samme tvist, der er indbragt for voldgiftsretten og domstolene.

Medmindre domstolene fortsætter behandlingen af retssagen på sædvanlig vis, fordi tvisten efter sin art ikke kan afgøres ved voldgift, eller fordi voldgiftssagen efter domstolenes vurdering af andre grunde ikke kan gennemføres, jf. ovenfor, må domstolene derfor i denne situation udsætte retssagen, indtil der foreligger en bindende (retskraftig) afgørelse af, om voldgiftsretten har kompetence til at behandle tvisten. I praksis vil navnlig følgende situationer kunne opstå:

(1) Det kan tænkes, at der i voldgiftsregi træffes afgørelse om, at voldgiftsretten ikke har kompetence. En sådan afgørelse om, at voldgiftsretten ikke har kompetence, kan tænkes truffet af voldgiftsretten selv

eller efter en anden fremgangsmåde, som parterne har aftalt, eller af domstolene efter regler om særskilt prøvelse af særskilte afgørelser om, at voldgiftsretten har kompetence. Sidstnævnte – særskilt domstolsprøvelse af særskilte afgørelser om, at voldgiftsretten har kompetence – er for så vidt angår voldgift, der finder sted i Danmark, reguleret i lovforslagets § 16, stk. 3, 2. pkt. Da den foreslåede § 8 også gælder for voldgift, der finder sted i udlandet, eller hvor det endnu ikke er fastlagt, hvor voldgiften skal finde sted, kan der også være tale om domstolsprøvelse i udlandet efter regler svarende til lovforslagets § 16, stk. 3, 2. pkt., der ganske svarer til modellovens art. 16, stk. 3, 2. pkt.

Fastsåls det i voldgiftsregi, at voldgiftsretten ikke har kompetence til at behandle den pågældende tvist, fortsætter domstolene behandlingen af retssagen på sædvanlig vis.

(2) Det kan tænkes, at der under voldgiftssagen træffes afgørelse om, at voldgiftsretten *har* kompetence. Afgørelsen herom kan tænkes truffet på tilsvarende vis som anført under (1) om afgørelser om, at voldgiftsretten *ikke* har kompetence. Finder voldgiften sted i Danmark, vil retssagen skulle afvises på det tidspunkt, hvor der foreligger en endelig afgørelse fra domstolene efter § 16, stk. 3, 2. pkt., om, at voldgiftsretten har kompetence. Finder voldgiften sted i udlandet, bør retssagen derimod fortsat udsættes, indtil der foreligger en voldgiftskendelse om sagens realitet, idet der ikke er fastsat regler om anerkendelse i Danmark af udenlandske domstolsafgørelser om, at en voldgiftsret har kompetence.

(3) Når der foreligger en voldgiftskendelse om sagens realitet, finder lovforslagets §§ 38 og 39 anvendelse. Udgangspunktet er, at voldgiftskendelsen har bindende virkning (retskraft), og at retssagen derfor skal afvises. Retssagen skal dog ikke afvises, hvis anerkendelse af voldgiftskendelsen kan nægtes efter § 38, herunder bl.a. stk. 1, nr. 1, litra a og c, om en ugyldig voldgiftsaftale og om voldgiftsrettens overskridelse af sin kompetence. Den domstol, hvor retssagen verserer, dvs. den domstol, hvor retssagen i sin tid blev anlagt og nu er udsat, har kompetence til at afgøre, om voldgiftskendelsen skal anerkendes. Anerkendes voldgiftskendelsen, afvises retssagen. Anerkendes voldgiftskendelsen ikke, fortsætter domstolene behandlingen af retssagen på sædvanlig vis.

(4) Herudover kan det tænkes, at voldgiftssagen af andre grunde end voldgiftsrettens manglende kompetence afsluttes uden nogen afgørelse af sagens realitet, eksempelvis hvis klageren hæver voldgiftssagen, eller voldgiftsretten af andre grunde end manglende kompetence afviser voldgiftssagen, f.eks. ved klagerens